

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Formålet med dette lovforslag er at skabe det retlige grundlag for, at Færøerne overtager sager og sagsområder, der ikke er omfattet af den færøske hjemmestyrelov fra 1948.

Baggrunden for lovforslaget er, at både det tidligere og det nuværende færøske landsstyre under drøftelser med regeringen har tilkendegivet et ønske om, at de færøske myndigheder skal kunne overtage en række yderligere sager og sagsområder med hertil knyttet økonomisk ansvar. Disse drøftelser har bl.a. fundet sted på et møde i Tórshavn den 14. januar 2002 mellem Færøernes daværende lagmand og statsministeren samt i forbindelse med et møde i Midvágur den 21. august 2002 og et efterfølgende møde i Bøur den 22. august 2002. På et møde i Tvøroyri den 26. juni 2003 mellem den daværende lagmand og statsministeren blev der herefter opnået enighed om de overordnede principper for overtagelsen af en række yderligere sagsområder og om at sigte mod, at en lovgivning herom skulle træde i kraft i juli 2004.

Efter etablering af nyt landsstyre i januar 2004 bekræftede lagmanden overfor statsministeren på et møde i København den 16. marts 2004 det nye landsstyres ønske om at fortsætte arbejdet med at tilvejebringe et lovgrundlag for overtagelse af sager og sagsområder, som ikke er omfattet af hjemmestyreloven. Lagmanden fremførte endvidere landsstyrets ønske om, at den nye lovgivning – foruden de ikke overtagne sagsområder fra liste B – også skal omfatte de sagsområder mv. på hjemmestyrelovens liste A, som endnu ikke er overtaget som færøske særanliggender.

I forlængelse af mødet i Midvágur den 21. august 2002 udarbejdede det færøske landsstyre et notat, der på en række møder har dannet grundlag for nærmere forhandlinger mellem repræsentanter for det færøske landsstyre og regeringen. Som følge af mødet den 16. marts 2004 genoptoges forhandlingerne med de justeringer, som skiftet i Færøernes landsstyre medførte. Det foreliggende lovforslag er et resultat af disse for-

handlinger, og der er således enighed mellem Færøernes landsstyre og regeringen om at fremme forslaget. Statsministeren og lagmanden har den 4. april 2005 underskrevet en fælleserklæring, hvorefter der bl.a. er enighed om, at nyordningen søges gennemført med henblik på ikrafttræden den 29. juli 2005.

Lovforslaget er i overensstemmelse med hjemmestyrelovens § 7 forelagt for de færøske myndigheder til udtalelse.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

Lovforslaget indebærer, at samtlige sager og sagsområder på Færøerne som udgangspunkt kan overgå til de færøske myndigheder. De færøske myndigheder vil efter forslaget samtidig med overtagelsen af en sag eller et sagsområde overtage de udgifter og reale aktiver, der er direkte forbundet hermed.

En gennemførelse af lovforslaget vil således medføre, at de færøske myndigheder med enkelte undtagelser vil kunne få den lovgivende og udøvende magt på Færøerne inden for samtlige sager og sagsområder, herunder inden for centrale og grundlæggende områder som retsplejen og strafferetten samt formueretten og familieretten. Hertil kommer, at der med lovforslaget skabes grundlag for, at de færøske myndigheder opretter domstole med den dømmende magt på Færøerne.

Med hensyn til det nærmere tidspunkt for de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder omfattet af lovforslaget foreslås det, at overtagelsen som udgangspunkt sker, når de færøske myndigheder træffer bestemmelse herom.

Dette udgangspunkt foreslås dog fraveget således, at tidspunkterne for Færøernes overtagelse af en række til dels meget centrale og omfattende sagsområder, som f.eks. retspleje og strafferet, fastsættes af det færøske landsstyre efter forhandling med regeringen. Færøsk beslutning om tidspunktet for overtagelse af disse spørgsmål vil altså først kunne træffes, når spørgsmålet har været forhandlet med de danske myndigheder. Hermed er det muligt at sikre, at også den